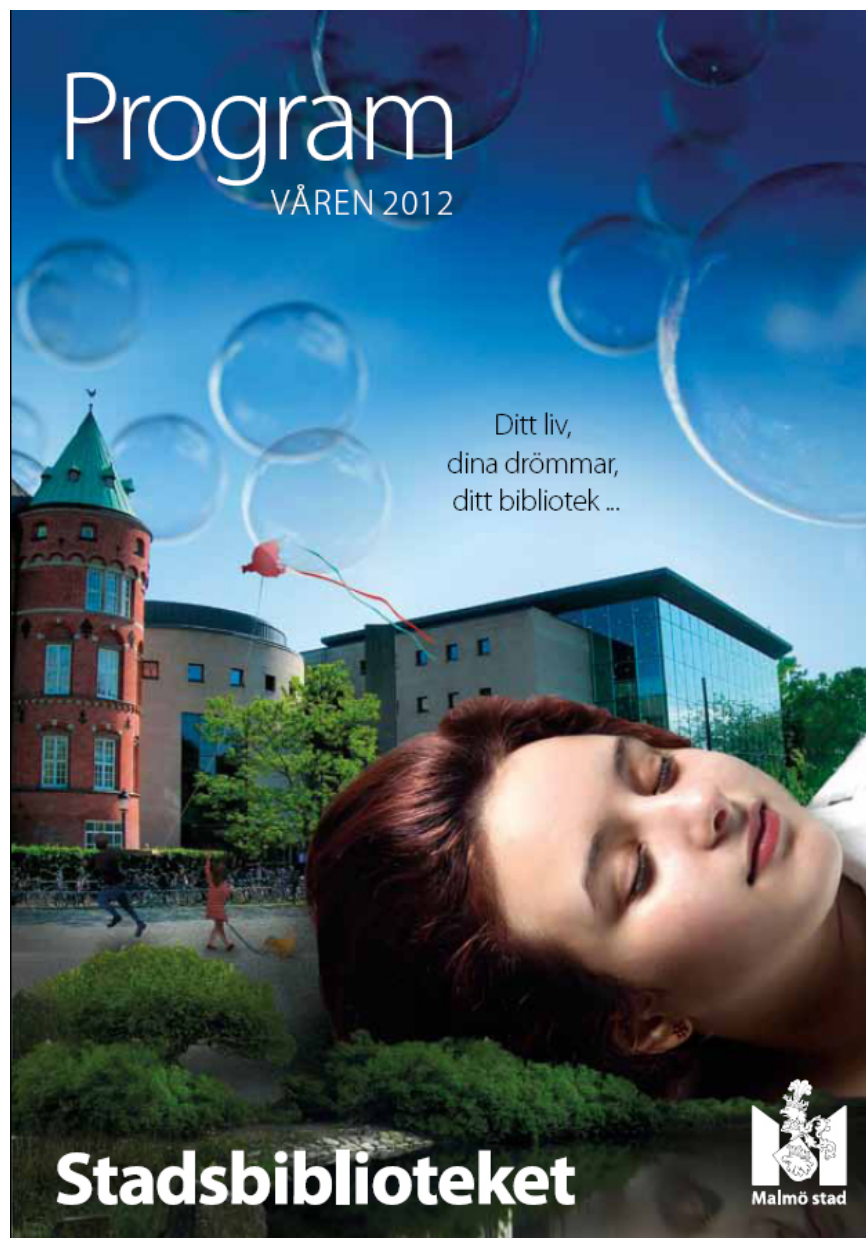

Stadsbiblioteket Malmö
Strategiuppdatering 2012 – 2016

Datum: 2012-03-07
Ansvarig: Elsebeth Tank
Enhet: Stadsbiblioteket
Förvaltning: Kulturförvaltningen

Innehållsförteckning

Stadsbiblioteket Malmö.....	1
Uppdatering 2012 – 2016.....	1
1. Bakgrund.....	3
2. Motiveringar till Darling Library-strategin.....	3
3. Resultaten av Darling Library-satsningarna 2009-2011	5
4. Digital delaktighet.....	7
5. Har biblioteket nått fler?	7
6. Strategiska teman 2012 – 2016	8
6 a. Stadsbiblioteket som fysisk plats.....	8
6 b. Det mångspråkiga, relationella Stadsbiblioteket.....	10
6 c. Medier och samlingar, fysiskt och digitalt	11
6 d. Barnens Darling Library.....	14
6 e. Digital delaktighet	15
7. Statistik och performance /nyckeltal 2006-2011.....	16
8. Strategi för uppdatering av strategin	16
9. Ekonomi och tidplan.....	18

1. Bakgrund

2008 formulerade Stadsbiblioteket en ny strategi, som fick namnet ”The Darling Library in the World – ditt liv, dina drömmar, ditt bibliotek”. Strategin kan ses som bibliotekets svar på den dåvarande kulturnämndens och kulturförvaltningens önskemål att intensifiera utvecklingen av Stadsbibliotekets verksamhet, stärka positionerna och nå fler människor. Strategin går ut med följande lite kaxiga och självmedvetna ambition:

”Stadsbiblioteket ska ses som Malmö stads tongivande experimenterande kultur- och kunskapsorganisation(...) som ska bli (...) The talk of the town i Malmö och världen.”

Att bli ”the talk of the town” lyckades till fullo, dock på ett annat sätt än det förväntade.

En strategi är en ögonblicksbild, en bild av det vi tror här och nu, baserat på vad vi vet just nu. Därför är det naturligt att nu, fyra år efter att strategin formulerats, återvända till den för att utvärdera den så här långt och överväga om de övergripande idéerna håller och om det behöver göras några förändringar, tillägg eller justeringar.

Att återvända till strategin ger en anledning att blanda in fler. Strategidiskussionerna införlivas i de pågående interna dialogprocesserna, så att bibliotekspersonalens kompetenser och erfarenheter tas tillvara. Den ”nya” kulturnämnden får möjlighet att aktivt ta del av strategin och sätta sin prägel på utvecklingen av framtidens bibliotek i Malmö. Och samtidigt är det dags att mer systematiskt ta reda på vad besökare och icke-besökare tycker om biblioteket och vilken utveckling de vill se.

Förverkligandet av strategin har varit en stor utmaning för alla Stadsbibliotekets intressenter, både externt och internt. Förändringsprocesserna var mer komplicerade att genomföra än väntat och därför förlängdes strategiperioden med två år. I nuläget är målet att strategin ska vara helt genomförd i slutet av 2014. Men även denna deadline bör ses över och troligen skjutas upp i samband med uppdateringen av strategin. Det är avgörande att strategins ambitionsnivå överensstämmer med tidplaner, budgetar och den samlade kapaciteten.

2. Motiveringar till Darling Library-strategin

1990-talets beslut om att bygga ett nytt modernt stadsbibliotek speglade en hög ambitionsnivå på biblioteksområdet och en uppbackning av folkbibliotekstanken. Man skapade ett vackert och framträdande bibliotek, som snart blev känt för sin arkitektur världen över och som beräknades för 1,5 miljoner årliga besökare.

Efter att de nya byggnaderna togs i bruk 1997 respektive 1999 har en automatisk besöksräknare registrerat 750 000 – 930 000 årliga besök. Kurvan har varit svagt uppåtående under senare år (se bilaga). I förhållande till byggnadernas kapacitet och de ursprungliga förväntningarna, kan man dock konstatera att det finns plats till fler och nya besökare. Darling Library-strategin har som överordnat mål att nå fler människor – både fysiskt och digitalt.

I övervägandena om bibliotekets strategi bör hänsyn tas till det faktum att samma 14 500 ”superanvändare” har stått för mer än 50 % av boklånen på Malmös samtliga folkbibliotek under de sista 10 åren.¹ Värt att uppmärksamma är också att bara 1/3 av Stadsbibliotekets mer än

¹ siffrorna är från 2008

900 000 årliga besök resulterar i ett lån. Det betyder att 2/3 av besökarna använder biblioteket på andra sätt. Om biblioteken ska angå fler är det viktigt att erkänna att biblioteket är mycket mer än böcker och utlån och att delar av de resurser som tidigare med rätta har knutits till utlåningsaktiviteter, måste frigöras för att användas till andra ändamål.

För att säkra att folkbibliotekens idégrund överlever på längre sikt, tar Europas ledande folkbibliotek på sig nya roller, som ofta präglas av önskan om att mer tydligt delta i och understödja städernas prioriterade strategiområden. På andra håll ses en trend där folkbibliotek utvecklar mer formaliserade samarbeten eller till och med fusionerar med lärmiljöer, konst- och kulturaktörer eller medborgargrupper och/eller andra tillväxtmiljöer. Garaget i Malmö kan sägas vara ett exempel på det sistnämnda. En uppdaterad strategi för Stadsbiblioteket bör likaledes vikta ambitionen att fortsatt materialisera sig i versioner som passar såväl samtiden som framtiden.

Biblioteket är, och ska vara, ett folkligt projekt. Det ska återupptäckas och utvecklas i en ny kontext för att inte sluta som en nischad produkt. Biblioteksstrategin ska fylla ut det demokratiska underskott som uppstår när en allt större del av biblioteksverksamheten riktas till en allt mindre del av befolkningen.

Tillsammans med andra kultur- och kunskapsinstitutioner, tidningsredaktioner, public servicekanaler och många andra aktörer kämpar även bibliotek om människors tid. Av de tillfrågade i kulturintresseundersökningen i Malmö 2011² anger 25 % tidsbrist som ett hinder för att ta del av stadens kulturutbud. Till och med de barn i åldrarna 9-12 år, som har varit med i Stadsbibliotekets process för att utveckla en miljö för stora barn, nämner tidsbrist som ett hinder för att komma till biblioteket.

En uppdaterad strategi bör fortsatt undersöka och utforska hur biblioteket bäst utvecklas som ett nödvändigt gott för fler människor med skiftande behov i en modern värld präglad av mångfald. Biblioteket ska introducera något nytt, inte skaffa mer av det redan kända.

Medborgare i allmänhet är positiva till folkbibliotek, oavsett om de själva är aktiva biblioteksbesökare eller inte. Kritik mot biblioteksverksamhet är sällsynt. Trots det är det en nationell tendens de senaste 10-20 åren att både besöks- och utlåningstal sjunker. Många i biblioteksvärlden har erkänt att den traditionella samlingsorienterade biblioteksinstitutionen inte är tillräckligt intressant för att vinna kampen om människors tid och uppmärksamhet. Inte för att det som biblioteken erbjuder är dåligt, utan för att alternativen snabbt blir allt bättre.

Revolutionen inom informationsteknik och på kommunikationsområdet har skapat nya villkor och möjligheter. Det måste biblioteken reagera på om de även fortsättningsvis ska upplevas som meningsfulla av medborgarna. Därför står biblioteksutveckling och experimenterande på dagordningen i många av Nordeuropas tongivande städer, däribland Malmö.

Strategin ”The Darling Library in the World” har som utgångspunkt en rad överordnade prioriteringar för Malmö stad respektive kulturnämnden. Det är fortfarande relevant att hålla fast vid dem, men också att komplettera med nya:

Gällande utgångspunkter:

- 50 % av Malmös befolkning är under 35 år
- Barn, unga och familjer

² Kulturintresseundersökning Malmö 2011

- Utpräglad flerspråkighet och mångkultur
- Vidgat deltagande
- Malmö som kultur- och kunskapsstad
- Malmö som stad för entreprenörskap och innovation
- Malmö som en aktiv spelare i världen
- Nya mötesplatser

Den första strategiperioden har prioriterat utvecklingen av verksamhetens innehåll – fysiskt och digitalt. Lokalerna har anpassats och fått en ny utformning och biblioteket har öppnat upp mer mot världen. Strategin har en viktig överordnad intention att demokratisera tillgången till och nyttan av de kultur- och kunskapsresurser som Stadsbiblioteket i Malmö kan erbjuda.

Demokratiseringen av utbudet är fortsatt relevant, och i nästa fas bör Stadsbibliotekets personal ge sig ut till nya arenor i olika stadsdelar för att gå vidare i strävandena att öppna biblioteket mot världen och bidra till att stärka den lokala sociala kapaciteten och kulturella delaktigheten.

3. Resultaten av Darling Library-satsningarna 2009-2011

Darling Library-strategin kopplar ihop utveckling av verksamhetens innehåll med lokalförändringar.

Vid utvecklingen av verksamhetsinnehållet har det varit viktigt:

- att besökarna ges möjlighet till fler och fördjupade upplevelser – till exempel genom att etablera Internationell författarscen, temaförmedling och utveckling av programverksamheten
- att nå fler människor, till exempel genom bättre kommunikation, kontinuerliga utvärderingar och löpande anpassningar av aktiviteterna
- att förstärka lärandeperspektiven och involvera användarna i konceptutvecklingen som till exempel gjorts vad gäller Lärcentrum och Balagan

Det har lagts stor vikt vid att skapa välkomnande rum; samlingarna har bytt plats och de stora publika ytorna har blivit flexibla och kan användas på många sätt. Biblioteket har bekostat eluttag och annan teknisk utrustning som förbättrar användningen av rummen och gör dem lätta att anpassa till växlande behov. Nya möbler har köpts in och gamla har klätts om. Antalet sittplatser har ökat med 480 till sammanlagt 1080.

Ljusets kalender har blivit inramningen för skönlitteratur på svenska och andra språk, musik, film, tv-spel, konst, arkitektur och design. Ett tidigare arbetsrum har införlivats i det publika området i Ljusets kalender, som har fått ytterligare 121 m². Många hyllor har fått hjul och det har gjorts plats för en scen med upp till 600 åhörarpplatser.

Med etableringen av Internationell författarscen har biblioteket fått en mer utåtriktad roll i media och gentemot medborgare. Författarscenen strävar efter att bli en centralpunkt för det litterära samtalet i Malmö och Skåne och en värdefull resurs för diverse litteraturintresserade miljöer.

Stadsbiblioteket har utvecklat en miljö för 9–12-åringar, *Balagan*, i Ljusets kalender på plan 2. Konceptet har tagits fram i samarbete med en inredningsarkitekt och en interaktionsdesigner som nyligen avslutat masterutbildningen Child Culture Design på HDK (Högskolan för Design och Konsthantverk vid Göteborgs universitet) och mellanstadieelever från Mellanhedsskolan och Möllevångsskolan. 9 – 12-åringar är digitala infödingar som obesvärat interagerar mellan digitala

och fysiska plattformar och som är online 24 – 7. För många av dessa unga medborgare existerar verkligheten knappast om den inte finns som digitala uttryck. Dessa målgrupper har berättigade förväntningar på att folkbiblioteket ska inrymma deras digitala vanor. Om det inte gör det, väljer de med stor sannolikhet bort biblioteket. Därför byggs Balagan både som en fysisk miljö och en webbplats. Balagan invigs sommaren 2012.

Slottet har blivit inramningen för fakta, nyheter, lärande och debatt. Mitt på plan 2, där det tidigare stod tätt med hyllor, finns det nu möjlighet att växla mellan studieplatser och sittplatser som används när biblioteket arrangerar mindre program. Här kan skapas en liten scen med plats för omkring 70 åhörare.

Lärcentrum öppnade 2009 i Slottet och har 30 datorer utrustade med olika program för redigering, fotobehandling och läs- och språkstöd. Verksamheten, som drivs som ett treårigt projekt i samarbete med utbildningsförvaltningen, utvärderas under 2012.

Lärcentrum är nog den enskilda verksamhet under strategiperioden som mest tydligt har verkat som en katalysator för oplanerade möten och frivilligt lärande. På Lärcentrum kan man se många exempel på att biblioteket kan dra till sig nya människor. Lysande exempel är det stora antal ensamkommande flyktingbarn som har blivit flitiga användare av resurserna på Lärcentrum. Genom att tvåspråkiga medarbetare och praktikanter har knutits till verksamheten har man kunnat hjälpa personer som inte är svensktalande på ett bra sätt.

Det är nödvändigt och mycket värdefullt att ha anställda med två- eller flerspråkig bakgrund och sådana anställningar bör prioriteras ytterligare under de kommande åren.

I Slottet har både Malmörummet och Gullberggrummet återfått sina gamla utseenden och ett tyst läsrum har ställts i ordning. Det har även inretts ett tillfälligt tidningsläserum. En del tidskrifter och tidningar ersätts efterhand med digitala versioner.

Internt har arbetsrum som passar den nya organisationen inretts.

Under strategiperiodens första år har Stadsbiblioteket samlat krafter och resurser till större gemensamma satsningar i hela huset snarare än utspridda aktiviteter. Med inspiration från moderna museer har personalen arbetat med teman som sträcker sig över längre perioder och tvärs över husets enheter och team. Det ger en möjlighet att låta människor, medier och programpunkter samspela med iscensättning av rummen, workshoppar, levande böcker och andra aktiviteter som involverar besökarna. Samtidigt kommer det fysiska och det digitala att interagera på nya sätt. Darling Library-strategin stämmer väl med följande statement:

”Biblioteket som passiv ramme for fysiske materialesamlinger er under afvikling, mens et nyt intelligent rum er ved at se dagens lys.” (Winni Thorup (2007). Forvandlingsrum, Århus)

Därför professionaliseras också den upplevelseskapande delen av verksamheten med scener, ljudsättning, stoluppsättning, digitala inspelningar, live-sändningar, podcasting med mera.

Många Malmöbor har välkomnat resultaten av Darling Library- strategin. Under 2011 uppgick antalet fysiska besökare på Stadsbiblioteket till 934 644, en ökning med hela 7 159 besökare och en rekordsiffra för verksamheten. 2011 har utlån av skönlitteratur för vuxna stigit med 11, 50 % och för barn med hela 21 %. Under 2011 besökte över 18 000 personer Stadsbibliotekets 492 program och andra aktiviteter. En stor ökning jämfört med tidigare år.

Under de kommande åren är det fortsatt en central uppgift att utforska bibliotekets roll som iscensättare av möten och upplevelser och experimenterande med nya förmedlingsformer. De nya erfarenheter som Stadsbiblioteket gjort i samarbete med många externa aktörer, ska samlas in och vidareutvecklas.

4. Digital delaktighet

I takt med att människor har allt närmare till tekniken och att allt fler känner sig hemma med internet och dess olika gränssnitt, blir det allt viktigare med Stadsbibliotekets satsningar på att livesända program, kommunicera via olika sociala medier och producera webbinnehåll. Under åren har antalet besök på hemsidan ökat till mer än 1,5 miljoner. Målsättningen att nå fler genom ett ökat utbud och via många olika kanaler har gett önskat resultat.

Att e-boksanvändningen tar fart är tydligt. Ökningen är närmare 100 % sedan 2010. Den successivt ökande utlåningssiffran pekar på en brytpunkt i bokhistorien och innebär att Stadsbiblioteket måste ha både e-böcker och traditionella böcker samtidigt – en utmaning i nuläget eftersom utlåningen av e-böcker är kostsam. Finansieringen hanteras genom omfördelningar i mediebudgeten och genom att biblioteket via ett nationellt engagemang arbetar för att hitta nya betalningslösningar för e-bokslånen.

Samtidigt som allt fler besökare nu är bekväma med den nya tekniken finns det fortfarande många som står utanför. Det handlar både om att man saknar tillgång till tekniken och kunskap om den. Stadsbibliotekets ambition är att minska den digitala klyftan. Under 2011 har samtliga publika datorer på biblioteket bytts ut och därmed har Stadsbiblioteket matchat besökarnas önskemål och efterfrågan när det gäller bra teknik.

Stadsbiblioteket har intensifierat sitt digitala liv i många delar av cyberrymden. Det har resulterat i ett snabbt växande antal digitala besökare på bibliotekets olika plattformar. De digitala aktiviteterna understödjer strategins ambition att skapa flera ingångar till Stadsbiblioteket.

Under strategiperioden har Stadsbiblioteket kommit fram till att det digitala och det fysiska biblioteket griper in i varandra som kompletterande storheter, som främjar varandra och tillsammans skapar nya helheter. Potentialen för det digitala biblioteket är gränslös och användningen av det digitala utbudet ökar. Därför bör biblioteket i fortsättningen satsa på det digitala utbudet i strategifasens nästa del.

5. Har biblioteket nått fler?

De stigande besökstalen, och till viss del utlåningstalen, liksom utvärderingar av aktiviteter inom ramen för Lärcentrum, Balagan, Godnattsagor inifrån och Internationell författarscen, visar att Stadsbiblioteket har lyckats med att utveckla verksamheten på ett sätt som drar till sig nya besökare eller långdistansanvändare.

Kulturförvaltningens enkät 2011 visar att biblioteken i Malmö besöks av ett stort antal kommuninvånare. Så många som 73 % av de tillfrågade säger att de under det senaste året har besökt ett av Malmös bibliotek. Som jämförelse svarar 54 % av de tillfrågade i den svenska kulturvaneundersökningen att de har besökt ett bibliotek under de senaste 12 månaderna. Siffrorna är från 2008 och det finns ingen anledning att tro att de skulle ha stigit sedan dess.

Kulturförvaltningens enkät 2009 undersökte mångfalden bland besökare på kulturinstitutionerna och den visar att många med utländsk bakgrund använder Stadsbiblioteket. Av 153 enkätsvar på Stadsbiblioteket kan man se att andelen besökare med utländsk bakgrund var 45 %, att jämföra

med 2006 då andelen var 35 %. Det visar en mycket positiv utveckling i förhållande till strategins mål. Konkreta mätningar och systematiska dialoger med besökare, speciellt på Lärcentrum, visar på samma tendens.

Att nå fler och utveckla ett utbud som är mer ”användarnära” handlar också om att involvera fler och andra än kända besökare och samtalspartner. Särskilt genom utvecklingen av Balagan-projektet har Stadsbiblioteket inhämtat erfarenhet och kunskap om medskapande med möjliga användare som representerar projektets målgrupp. Bland andra har flera skolklasser – totalt fler än 70 barn – har varit aktivt involverade i konceptutvecklingen för ”tweens”.

6. Strategiska teman 2012 – 2016

Uppdateringen av strategin ”The Darling Library in the World” bör förslagsvis genomföras i omfattande dialogorienterade processer. Syftet är att samla in så många synpunkter och erfarenheter som möjligt, som kan bidra till att fördjupa och nyansera tolkningen av Malmöbornas drömmar och förhoppningar om framtidens bibliotek. På så sätt ges substans åt föreställningarna om hur Stadsbiblioteket kan prioritera och agera för att bli källan till kunskap, kulturupplevelser, gemenskap och inspiration för ännu fler Malmöbor från hela Malmö.

Nedanstående strategiska teman är Stadsbibliotekets förslag till utgångspunkter för input genom dialoger, fokusgruppsmöten, föredrag, paneldebatter, enkäter och liknande. Utöver de nedan nämnda tillkommer särskilda teman som bara rör den interna organiseringen av arbetet, och därför reserveras för interna dialoger.

- a) Stadsbiblioteket som fysisk plats
- b) Det mångspråkiga, relationelle biblioteket
- c) Medier och samlingar, fysiskt och digitalt
- d) Barnens Darling Library
- e) Digital delaktighet?

6 a. Stadsbiblioteket som fysisk plats

Gällande strategi säger:

- *Biblioteket är “The Great Good Place”. Vi ska skapa tillgänglighet utan hinder. Vi ska öppna dörrarna och skapa fler ingångar till byggnaderna. Vi ska också införliva platsen utanför biblioteket och försöka binda ihop de inre och yttre rummen.*
- *Vi vill expandera mötesplatsen – i tid (ökade öppettider), rum (ut i park, simhall, piazzor) och i Malmöbornas hjärtan (delaktighet, mat, värme, engagemang). Besökarna ska uppleva något nytt varje gång de kommer.*
- *På biblioteksscenen ska man känna att man har kommit hem och att man ändå är någon annanstans. Här ska finnas något för alla sinnen. Här är kravlöst, men respektfullt. Här värnar vi om friheten, den fria tanken, rösten. Stället präglas av tillit, nyfikenhet och frihetsanda.*
- *Det ska finnas en flexibilitet som gör det enkelt att byta scen och använda rummen på ständigt nya sätt.*

För tusentals människor från olika världar och subkulturer i Malmös segregerade miljöer fungerar Stadsbiblioteket dagligen som en oberoende gemensam plattform, som hjälper till med att knäcka koder, minska avstånd och öka den ömsesidiga kunskapen och acceptansen. Som en självständig demokratisk mötesplats medverkar Stadsbiblioteket till att minska avståndet mellan människor och etablera nya gemenskaper.

Darling Library-strategin framhåller värdet av öppna, offentliga ställen som vilar på grundläggande rättigheter och är genomsyrt av en unik integritet.

Det finns tendenser till ett ändrat och mer diversifierat användarbeteende. Några besök är hastigt avklarade, andra sker via digitala kanaler och så finns det många besökare som i det närmaste slår läger dag efter dag i bibliotekets olika miljöer. Med de redan genomförda lokalförändringarna har Stadsbiblioteket fått en betydligt större flexibilitet och har kommit en god bit på väg för att kunna möta den moderna biblioteksbesökarens behov. Men det är fortsatt åbenlyse opdaterings- och förbättringsmuligheter, som vil kunna göra de fysiska ramar stadigare och mer inbjudande och velfungerande.

En miljon Malmöbor passerar genom Stadsbibliotekets dörrar varje år och för många av dem är entrén och dess personal det enda mötet med biblioteket. Entréns funktion är central för att komma vidare med utvecklingen av strategin.

Biblioteket är mångspråkigt. Det betyder att det finns medier och möjligheter på många olika språk och att biblioteket som mötesplats speglar den kulturella och språkliga mångfald som finns i Malmö. Det mångkulturella ska framträda tydligt i den fysiska miljön.

Besökarna förtjänar en bistro i en storlek och med ett utbud som matchar flödet av människor och interagerar med verksamheten, både inomhus och utomhus. Det existerande caféet är för litet och trångt och saknar de faciliteter som är nödvändiga för att kunna erbjuda ett fullgott utbud av mat och dryck, vilket besökare med rätta efterfrågar. Antalet klagomål på caféet stiger stadigt. En bättre bistro ligger väl i linje med planeringen för utökade öppettider och fler besökare. Med en egen ingång kommer en ny bistro på bottenplanet i Slottet ge plats till en spännande hybrid med lärcentrum, tidningslounge och ett okommersiellt internetcafé, allt med ytterst generösa öppettider, mer än Stadsbibliotekets vanliga generösa öppettider.

Biblioteksbyggnadernas konstruktion och prakt kan i sig verka skrämmande. Darling Library-strategin har experimenterat med att öka den fysiska tillgängligheten genom att möblera och flytta ut aktiviteter på bibliotekets tomt. På så sätt synliggörs verksamheten och förbipasserande upplever något oväntat som i bästa fall bjuder in till eget deltagande. Nästa naturliga steg på vägen är att nyanlägga tomten runt biblioteket för att skapa välplanerade mötesplatser, som fungerar som övergångszoner mellan bibliotek och stad, och medverkar till att stärka samspelet mellan de inre och de yttre rummen. Mötesplats sommartid, isbana vintertid – med varm choklad i bistron!

Att expandera mötesplatsen i tid och rum och sudda ut gränserna mellan ute och inne handlar konkret om att öppna fler ingångar. Det kan göras genom att planera för att öppna dörren i söderläge och tänka in platsen utanför i helheten och genom att ta fram koncept för hur exempelvis digitala tjänster lyfts fram i entrén.

Biblioteket bör erbjuda fria toalettfaciliteter och låta de publika toaletterna inkluderas som aktiva arenor för förmedling och upplevelse, med fri entré. I dag kostar varje toalettbesök 5 kr. Det

verkar ovälkomnande och ologiskt, inte minst eftersom många studerande och andra med små inkomster uppehåller sig i många timmar på Stadsbiblioteket.

Det bör skapas ett nytt område för barn i åldrarna 0-8 år. Idén presenteras som ett eget tema.

Att göra Stadsbiblioteket till en mer tillgänglig resurs för Malmöborna innefattar ökade öppettider. Av resursskäl och för att biblioteket är i en krävande förändringsprocess, har det hittills inte varit möjligt att utöka öppettiderna. Utökade öppettider prioriteras fortfarande, särskilt att hålla öppet söndagar året runt. I samband med ökade öppettider bör en mer flexibel bemanning övervägas vid tidpunkter när erfarenheten visar att antalet besökare är lägst.

För de kommande åren rekommenderas följande satsningar:

- Ny miljö för de små barnen
- Väl anpassade ”ankomstområden”
- Inrätta en bistro i en storlek och med ett utbud som matchar Stadsbibliotekets besökstal och interagerar med verksamheten, både inomhus och utomhus.
- Nytankande vad gäller bibliotekets tomt, så att den kan användas bättre som mötes- och aktivitetsplats
- Fria toalettfaciliteter
- Intensifiera den mångspråkiga insatsen
- Ökade öppettider

6 b. Det mångspråkiga, relationella Stadsbiblioteket

Inom kultur- och konstsektorn internationellt är begreppet ”reaching out” rykande varmt. Begreppet står för en önskan om att nå ut i alla ytterområden där de stora kulturinstitutionerna vanligtvis inte är kända eller upplevs som välkommande.

För att sprida ägarskapet till konsten, kunskapen och kulturarvet måste också Stadsbiblioteket aktivt överbygga diverse barriärer.

Medan den första strategiperioden har haft fokus på livet inom byggnaderna eller på särskilda platser utomhus, har det av naturliga skäl bara i mindre utsträckning funnits tid och kraft att ta en aktiv del i livet och utvecklingen runt om i Malmö stad. Med projektet ”Godnattsagor inifrån” som ett prisbelönat och mycket lyckat undantag, har Stadsbibliotekets utåtriktade utvecklingsarbete under senare år varit begränsat.

Framöver kommer det självklart att arbetas mer målinriktat med att använda Stadsbibliotekets resurser i utvalda områden i Malmö. Genom en utåtriktad relationsbyggande och empatisk närvaro kan Stadsbiblioteket bidra till att bryta utanförskapet och stärka det lokala, sociala och kulturella kapitalet.

Att nå fler och utveckla ett utbud som är mer ”användarnära” handlar om att involvera fler och nya samtalspartner. Under den gångna strategiperioden har Stadsbiblioteket byggt upp kapaciteten när det gäller kommunikationen med medborgare, inhämtning av input och utvärdering av insatserna. Nästa naturliga steg är att föra ut dialogprocesserna och andra medborgarinvolverande insatser i Malmös olika miljöer. Utöver marknadsföring av Stadsbibliotekets resurser och erbjudanden är idén med en lokal närvaro att inhämta erfarenheter och synpunkter och involvera många människor i skapandet av framtidens Stadsbibliotek. De många bitar av världskultur som finns i Malmö bör tydligt återspeglas i den framtida biblioteksutvecklingen.

Att skapa en större närhet och föra människor och bibliotek närmare varandra förutsätter att Stadsbiblioteket kan kommunicera på de stora språk som är rikt representerade i Malmö. Detta blir en satsning under kommande år.

Med hjälp av extra medel från kommunstyrelsen planerar Stadsbiblioteket under 2012 för inköp av en ny bokbuss. Bokbussen ska delta aktivt i de processer, som ska föra Malmöborna och Stadsbiblioteket närmare varandra.

Även om det finns en nyare biblioteksplan, är det med nuvarande struktur vanskligt att säkra en dynamisk biblioteksutveckling i hela staden. Liksom på skolområdet finns det på biblioteksområdet strukturella villkor, som gör att det blir väldigt oklart vem som har ansvar för utvecklingen av folkbibliotek och liknande ur ett stadsutvecklingsperspektiv. Stadsbibliotekets strategiprocess har antagligen medfört ett större avstånd mellan Stadsbiblioteket och stadsdelsbiblioteken. Även om ett tätare samspel nu står på dagordningen är den övergripande strukturen i realiteten ett hinder för att kunna ta ett helhetsgrepp.

Därför är det osäkert om Malmöns befolkning får mesta möjliga ”modernt folkbibliotek” för den summa som totalt sett går till området. När man jämför Malmö med Stockholm eller Köpenhamn blir det tydligt att huvudstädernas experimentlusta och nytänkande i den lokala utvecklingen inte kan hittas på motsvarande sätt i Malmö – med undantag av Garaget. Många av de strategiprocesser Stadsbiblioteket arbetar med är relevanta för stadsdelsbiblioteken. Att etablera en större gemenskap mellan Stadsbiblioteket och stadsdelsbiblioteken kring strategiutveckling, bör vara ett nästa, konstruktivt, steg.

- Arbeta för att hitta former för en kontinuerlig dialog med Malmöborna och involvera dem i bibliotekets fortsatta utveckling för att kunna knyta utvecklingen av biblioteket till Malmöbornas behov och förutsättningar och till samhällsutvecklingen i stort.
- Som ett led i det arbetet undersöka förutsättningarna för att inrätta ett besök ombud på Stadsbiblioteket. Ombudet ska ha ett övergripande ansvar för Stadsbibliotekets dialog med användare och ickeanvändare, bidra till ett professionellt och positivt bemötande och säkra att Malmöbornas synpunkter och tankar tas omhand, analyseras och blir en del av bibliotekets kvalitetsarbete och fortsatta utvecklingsarbete.
- Arbeta för att nå nya språkgrupper och stärka relationerna mellan det mångspråkiga Malmö och Stadsbiblioteket genom en aktiv rekrytering, förstärkt mediehantering, nya kommunikationsvägar, plattformar och förmedlingsformer.
- Stärka samarbetet med områdesprogrammen och stadsdelsbiblioteken genom att hitta nya arenor för möten med Malmöborna där de finns, ge dem möjlighet att ta del av bibliotekets utbud och berätta vad de vill att biblioteket ska vara.
- Etablering av en större gemenskap mellan Stadsbiblioteket och stadsdelsbiblioteken kring strategiutveckling bör övervägas som ett nästa, konstruktivt, steg.

6 c. Medier och samlingar, fysiskt och digitalt

Då hela medievärlden står i begrepp att vändas upp och ned är strategin för bibliotekets fysiska och digitala samlingar något som skapar fler frågor än svar. Ett paradigmskifte pågår när det gäller publicering, konsumtion och distribution av medier och media. Det som behövs göras nu är att studera, analysera och försöka förstå de faktorer som spelar roll inför framtiden för att skapa bibliotekets nya mediestrategi.

Bibliotek är av tradition vana att vända blicken in mot den egna samlingen. Samlingen har varit navet i verksamheten och har byggts enligt metoden ”just-in-case”. Bibliotekarier har valt ut en representativ mängd ur en begränsad utgivning att ha ifall någon frågar efter det. Den traditionella samlingsbyggar-filosofin behöver ifrågasättas. Utgivningen har ökat explosionsartat de senaste åren. De 14875 unika titlar som Stadsbiblioteket köpte in 2011 till sin fysiska samling av olika medietyper är försumbart om man jämför med att det i enbart Storbritannien redan 2005 publicerades 206 000 böcker. Lägg till alla andra länder och alla andra medietyper så blir det nästan omätbart. Beslutet hos människor att man vill låna en särskild bok, e-bok eller lyssna på ett särskilt musikstycke har allt mindre att göra med vad biblioteket har i lager utan beslutet fattas på andra grunder. Bara 12 %³ av bokinköpen i USA 2010 gjordes på grund av det urval bokhandeln hade – 88 % av inköpen gjordes på andra premisser. Vad samlingarna innehåller *just nu* får allt mindre betydelse för vad malmöborna efterfrågar. Att bygga fungerande samlingar med ”just-in-case”-metodik år 2012 är kanske inte det klokaste sättet.

På folkbibliotek kan många titlars efterfrågan förutses innan utgivning. Det ger möjlighet till att snabbt ha nyttgivna exemplar till utlån. Här arbetar Stadsbiblioteket sedan ett par år tillbaka med förvärvsprofiler. Det innebär att biblioteket ställer upp ett antal kriterier/parametrar gällande för ett visst medie- eller ämnesområde och ber sedan leverantören att göra urvalet på nyttgivningen efter de parametrarna. Viktigt är att påpeka att det är Stadsbiblioteket som sätter kriterierna och fattar det avgörande beslutet. Kvalitet har alltid varit ett kännetecken för bibliotekens urval och har traditionellt syftat till litterär kvalitet, oftast på skönlitteratur. Det är dags att tala om kvalitet på andra områden. I snabb leverans, enkla IT-system, lyhördhet för medborgarnas önskemål, språkbredd mm. Här bör också samverkan ske mellan andra bibliotek så de har olika profil och kan nå en bättre helhet tillsammans via fjärrlån.

De medier som malmöborna idag behöver och efterfrågar är mycket differentierade. Användarna kräver snabb tillgång till nya medier i olika format och på olika språk. Att bygga samlingar på alla de hundra språk malmöborna talar är en utmaning. Språkkompetens saknas vilket försvårar urval och förvärv och en uppsjö små leverantörer från hela världen måste användas. Här finns ett behov av nationellt och internationellt bibliotekssamarbete. När det gäller e-medier är det avsaknad av innehåll som ställer till det. På svenska och engelska finns ett begränsat utbud medan det på andra språk inte finns något alls. De olika nivåerna på behoven är också en faktor. Samtidigt som många behöver pedagogisk litteratur för lästräning och kurser i svenska språket finns i andra änden ett behov av fördjupning på högre akademisk nivå och en stor efterfrågan av multimediala och e-distribuerade medier. Allt kan dock inte handla om att bara möta ett uttalat behov. Biblioteket skall även ge möjlighet att upptäcka det ännu ej kända. Att bli överraskad, ställd inför nya fakta och upplevelser är viktigt för att inspireras och möta ny kunskap. Då det är en illusion att ha ett djup över hela samlingen idag skall prioritering av vissa områden diskuteras. För att möta malmöborna skulle det idag kunna vara att satsa på svensk skönlitteratur och barn- och lokal litteratur samt på de största språken i Malmö som arabiska, bosniska/serbiska/kroatiska, persiska och polska.

E-medierna är de som ökar mest idag, t.ex. har e-bokslånen fördubblats årligen sedan 2010. I takt med att läsplattor och annan hårdvara blir var mans egendom och att tekniken fungerar allt bättre är e-media att föredra för många människor. Inga väntetider, dygnet runt access, inget fysiskt besök på biblioteket för att låna eller lämna och inga övertidsavgifter. En särskild utmaning för biblioteken består i att hitta lösningar på de upphovsrättsliga och ekonomiska utmaningarna. Redan idag finns medier som bara distribueras elektroniskt och som biblioteket inte har möjlighet

³ Essential Facts about the U.S Book Consumer 2010-2011 : Demographics & Buying Behaviours, PubTrack Consumer, 2011

att förmedla till malmöborna av rättighets- eller distributionsskäl. Kan inte biblioteket erbjuda medier när de blir digitala får bara de som har råd att betala tillgång till dem.

Bibliotekets OPAC är katalogen över samlingarna. Det är via den som malmöborna kan upptäcka det biblioteket erbjuder. I dagsläget innehåller den endast våra fysiska medier med några e-undantag. Den är från början byggd just för detta ändamål och den klarar det bra, men det räcker inte. OPAC:en måste erbjuda moderna funktioner som sociala medier, taggning och recensioner. Den måste kunna byta data och kommunicera med andra system och understödja moderna interface på webben och i smartphones. Allt för att göra samlingarna tillgängliga på nätet och nätet tillgängligt i katalogen. Biblioteket skall tillhandahålla en sökruta och i retur skall användaren få resultat från tillförlitliga källor. Det finns således ett investeringsbehov i katalogen och webben. Det är nödvändigt för att ge malmöborna möjlighet att hitta vägen till det som finns. Biblioteket skall undersöka marknaden och behoven och upphandla ett nytt system.

Efterfrågan på traditionella medier som böcker, dvd och spel är konstant samtidigt som efterfrågan på e-medier ökar exponentiellt. Mediebudgeten skall täcka ett större område idag än tidigare. Delar av mediebudgeten har finansierats av Region Skåne och av Kungliga Biblioteket. Malmö stadsbibliotek har på uppdrag verkat som medieförsörjnings källa till andra bibliotek i Skåne och i Sverige. Kungliga biblioteket och Region Skåne har båda beslutat förändra denna verksamhet för att på ett bättre och mer kostnadseffektivt sätt fullgöra sitt uppdrag. Detta får ekonomiska konsekvenser för Stadsbiblioteket, resurserna från region/stat riskerar att minska eller helt försvinna från 2013. Visst kommer delar av uppdraget också att upphöra men det går inte att komma ifrån att också malmöborna genom åren haft stor glädje och nytta av de medier som köpts för dessa medel och att det egenfinansierade medieanslaget följaktigen kunnat bibehållas utan höjningar.

När det gäller e-medier så står Stadsbiblioteket för alla kostnader för biblioteken i Malmö. Det betyder, att Stadsdelsbiblioteken förmedlar e-utbudet utan kostnad. Det finns ingen samlad biblioteksstrategi för de kommunalt finansierade folkbiblioteket i Malmö på grund av dess organisatoriska tillhörighet. Här finns ett moment 22 där Stadsbiblioteket får ta kostnaderna för alla e-medier samtidigt som det skall täcka ett minskat förvärv av fysiska medier på Stadsdelarna ur samma kassa.

För de kommande åren rekommenderas följande satsningar:

- Skapa en medieplan med riktlinjer för profilering och prioritering av samlingen genom att studera och analysera medieutvecklingen, biblioteksutvecklingen och användarnas behov
- Undersöka möjligheterna att ta ett samlat grepp över medieförvärv och samlingsutveckling på Malmö stads alla kommunala bibliotek
- Utveckla utbudet av mångspråkiga medier genom samarbete med andra bibliotek och aktörer
- Utredda, upphandla och investera i en ny webbkatalog i syfte att tillgängliggöra detsamlade utbud

6 d. Barnens Darling Library

Malmöbarnen är en stor, växande, heterogen grupp som behöver och förtjänar ett mångfacetterat och attraktivt bibliotek som motsvarar deras behov. Den nuvarande barnavdelningen på Stadsbiblioteket, som varit underdimensionerad ända sedan återinvigningen 1999, är sliten, oflexibel och omodern. Den uppfyller inte de krav på varierade miljöer, utrymme för eget skapande, lek och stillhet som forskning och erfarenhet visar att barn behöver för att inspireras till utveckling, läsande och lärande. Barn söker och erövrar kunskap genom lek och det är genom leken som barnet bättre kan förstå omvärlden och samtidigt lära känna sig själv. Därför, och i enlighet med strategin, är det dags att realisera planerna på ett nytt, attraktivt småbarnsbibliotek som är i samklang med tiden och med medborgarna. Ett småbarnsbibliotek med fysiskt, digitalt och socialt utrymme för alla glada, arga, nyfikna, tysta, lekande, aktiva, pratiga, bubblande, ickeläsande, vetgiriga, skapande, läsande, undrande barn upp till och med åtta år. Med Sagolekplatsen som pendang blir det nya småbarnsbiblioteket en transmedial miljö där malmöbarnet bereds möjlighet att utforska sin kapacitet och vidga vyerna tillsammans med andra.

I ett Malmö som ofta presenteras som fattigt och segregerat behövs positiva motbilder och aktiviteter som syftar framåt, som tror på Malmös barn. Gruppen 0 till och med 8 år är stor och den växer snabbare än andra grupper i ett expanderande Malmö. 2011 var ca 33 000 personer (11% av befolkningen) 8 år och yngre. År 2017 beräknas de var över 41.000, eller lika många som alla Landskronabor, och utgöra 13% av befolkningen. Ungefär en tredjedel av dem lever idag under fattigdomsgränsen. Många är trångbodda. Här behövs ett lättillgängligt, flexibelt och visionärt småbarnsbibliotek med fri entré, generösa öppettider och med plats för många barn och deras vuxna. Här behövs ett socialt hållbart småbarnsbibliotek som är inkluderande och aktivt arbetar för att vara tillgängligt för alla barn oavsett socioekonomisk situation. I en segregerad stad är det viktigt att skapa möjligheter för möten mellan människor från olika sammanhang. Som en av många kulturinstitutioner kan ett småbarnsbibliotek som aktivt arbetar för att alla malmöbarn ska kunna ta del av utbudet verka för detta. *Liika viktigt är att tillgängliggöra ett Malmö som är större än det närmaste kvarteren.* Ett stadsbibliotek är en arena för alla malmöbor och ska vara det vackraste, mest utrustade och bästa biblioteket i staden. För alla medborgare. Med detta i ryggen kommer stadsbiblioteket att arbeta extra hårt för att tillgängliggöra småbarnsavdelningen i de områden som idag är underrepresenterade i bibliotekets utlåningsstatistik.

Små barn är beroende av vuxna. Därför ska ett attraktivt småbarnsbibliotek även tilltala vuxenvärlden. Ett välfungerande småbarnsbibliotek når således inte bara den direkta målgruppen utan även deras vuxna. Genom att klokt förvalta detta har småbarnsbiblioteket möjlighet att fungera som en portal till bibliotekets övriga miljöer och funktioner och som därmed ger ett ytterligare mervärde i besöket för den vuxne.

Medierådets statistik visar på barns omfattande användning av digitala verktyg och möjligheter. Stadsbiblioteket ska stödja barns digitala bildning och stödja en bred mediekompetens. Genom biblioteket ska barn och unga kunna möta den spännande digitala världen, utveckla sin digitala kompetens och bli både nätsmarta och mediemedvetna. Redan i femårsåldern är datorn ett viktigt redskap och här börjar även den digitala klyftan och skillnaden i användning mellan könen att synas. Vem har entrébiljett till den digitala världen, vem har det inte och hur använder man den? Ett progressivt småbarnsbibliotek kan bidra till att överbrygga klyftan och visa på vettiga användningsområden både genom digitala verktyg och kompetent personal.

Ett nytt småbarnsbibliotek är en angelägenhet för alla malmöbarn men också för alla malmöbibliotek. Genom att involvera stadsdelsbiblioteken redan från början skapas en bra

grund för kunskapsdelning, förankring och förbättrade samarbeten. Under de senaste åren har den brukarnära dialogen utvecklats för att bli ett väl implementerat arbetsredskap på stadsbiblioteket. Tydligast ses detta i arbetet med Balagan, avdelningen för tweensåldern. I projekteringen av och i arbetet med det färdiga småbarnsbiblioteket kommer brukardialogen att förfinas och utvecklas ytterligare. Småbarnsbiblioteket tillsammans med Balagan ska inta en ledande och utvecklande position bland kommunens och regionens bibliotek avseende förmedlingsmetoder och medborgardialog. Ett mätbart mål i det arbetet är att malmöbibliotekens samlade utlån av barnlitteratur stiger från dagens knappt fem böcker per barn och år till minst regiongenomsnittet åtta böcker per år. Övriga kulturproducenter i Malmö och regionen är självklart intressanta samarbetspartners.

För de kommande åren rekommenderas följande satsningar:

- Ett nytt småbarnsbibliotek

6 e. Digital delaktighet

Området digital delaktighet handlar i dagens offentliga samtal ofta om dem som av olika anledningar står utanför den digitala världens möjligheter. I den ursprungliga strategin framhölls behoven av att demokratisera IT-användningen och hjälpa Malmöborna att bli kreativa medskapare till och kritiska konsumenter av digitala informations- och kommunikationsteknologier. Denna formulering har fortfarande sin giltighet och handlar inte bara om den grupp som står utanför utan även om dem som sedan länge har tagit de nya digitala möjligheterna till sig och införlivat dem i sin vardag. Delaktigheten handlar också om barn och ungdomar som ser det digitala som en självklar möjlighet till upplevelser, lek, inspiration och kontakt.

Det digitala utbudet för barn och unga är enormt. Denna grupp som vuxit upp med digital teknik som naturlig del av livet lär sig snabbt att hantera nya möjligheter till inspiration, produktion och kommunikation. För att stärka ett analytiskt och mediekritiskt förhållningssätt behöver unga utveckla en ny typ av mediekompetens som innefattar skriven text i olika format, samt bild och film. När bibliotek tidigare arbetade med frågan om läskunnighet behöver detta begrepp idag vidgas till att handla om mer än den skrivna texten. Att utveckla bibliotekets former för arbetet med en bred mediekompetens hos barn och unga är en viktig strategisk målsättning. De satsningar som tidigare har gjorts i utvecklingen av Stadsbibliotekets Barnwebb och inom projekt Balagan ger erfarenheter som kan tas vidare i utvecklingen av digitala världar inom Småbarnsbiblioteket och i webbutveckling.

Att vara digitalt delaktig stärker möjligheten att delta i samhällsutvecklingen, i lärande och arbetsliv. För många är det en utmaning att överblicka och sortera i det snabbt växande informationsflödet, att delta i digitala nätverk och att dra nytta av digitala samhällstjänster. I rapporten Svenskarna och Internet från 2010 konstateras att 19,5% av svenskarna över 16 år aldrig eller mindre än en gång i månaden använder Internet. Detta innebär ungefär 1,5 miljoner icke-användare. I andra undersökningar är siffran betydligt lägre.

Om en stor del av samhället står utanför tillgången till den tekniska och digitala samtiden och framtiden är det Stadsbibliotekets uppgift att vara en plats som ger denna tillgång och som överbryggar svårigheter genom att ge kunskap och självförtroende. Detta kräver medvetna satsningar på en tekniskt och digitalt väl utvecklad miljö där användarna kan prova olika program, testa sociala mediemiljöer, hålla i och testa läsplatser och annan teknik. Dessutom ska de få hjälp och vägledning av pedagogisk personal med bred kunskap om den digitala världen. *Alla i Malmö ska ha möjlighet att vara i ett digitalt innanförskap.*

Stadsbibliotekets satsningar inom projektet Malmö Lärcentrum på en stärkt och breddad digital och pedagogisk kompetens hos personalen och en mångfald av digitala verktyg, datorer och program har visat sig motsvara de behov besökarna har. Denna alltid fullsatta del av biblioteket pekar på att erfarenheterna och kunskaperna behöver flytta ut i andra delar av verksamheten. I kommande förändringsarbete kan området i anslutning till bistron vara en möjlig plats att vidareutveckla tillgången till teknik och lärandestöd.

Användandet av smartphones, telefoner med Internet, ökar. I mitten av 2011 hade fler svenskar mobila internetabonnemang än fasta. Allt fler bär ständigt med sig sin digitala värld i fickan. Denna värld ska också kunna innefatta Malmöbornas bibliotek! Den allt större gruppen digitala multianvändare som dagligen använder sig av ett flertal olika digitala verktyg, plattformar och applikationer ska kunna passa in bibliotekets utbud i egna personliga digitala paketeringslösningar.

Satsningen på information och inspiration via webb, Facebook, Twitter och Bambuser har resulterat i en stadig årlig uppgång av antalet digitala besök. Kontakten via olika sociala medier når nya användare och fungerar som en viktig motor i utvecklingsarbetet mot allt bättre digitala lösningar för tillgänglighet, förmedling och gemensamt skapande.

För de kommande åren rekommenderas följande satsningar:

- Använda och vidareutveckla erfarenheter och kunskaper inom projekt Malmö Lärcentrum för att stärka Malmöbornas digitala kompetens och digitala delaktighet
- Prioritera investering i uppdaterad och utökad publik teknik
- Skapa nya digitala tjänster för barn i samverkan med projekten Balagan och Småbarnsbibliotek
- Utveckla smartphoanpassade lösningar för Stadsbibliotekets digitala utbud, katalog och webb
- Öka mängden digitala relationer via sociala medier med minst 20 % årligen

7. Statistik och performance /nyckeltal 2006-2011

Er under udarbejdelse

8. Strategi för uppdatering av strategin

Den process som sätts igång nu, är inte en helt ny strategiprocess, utan en process som bygger vidare på Darling Library-strategin och uppdaterar eller ändrar på områden där det verkar klokt och viktigt. Uppdateringen ger en god anledning att sätta bibliotek på dagordningen och genomföra en omfattande involverande process som först och främst vänder sig till tre primära målgrupper: kulturnämnd, medborgare och personal.

Sekundärt finns många andra intressenter, som kan ge viktiga bidrag och/eller ha egna viktiga intressen i förhållande till strategikutvecklingen, och som bör tänkas in i processerna. Det gäller till exempel institutionerna inom kulturförvaltningen, stadsdelsförvaltningar och stadsdelsbiblioteken, utbildningsförvaltningen och andra förvaltningar, existerande eller nya samarbetspartner, entreprenör- eller tillväxtmiljöer i Malmö och Skåne, lokala föreningar i bostadsområden, delar av det fria kulturlivet, Malmö högskola, ABM-utbildningen vid Lunds universitet, Kungliga Biblioteket, Region Skåne, lokal och regional media, teknikutvecklare med flera. Genom att bjuda in många röster till processen åstadkommes en mångfald av synpunkter och erfarenheter som kan

leda till ett spännande uppdaterat strategidokument med substans, närhet och utblick.

Processen er inte helt enkel, och det kan vara svårt att uppskatta den exakta tidsåtgången. Stadsbiblioteket uppskattar att det kommer att krävas 13 – 18 månader, beroende på antalet deltagare. Processen sätts igång i april eller augusti 2012, beroende på resurser. Ett förslag till tidsplan har skisserats – se bilaga.

Processen är tänkt att organiseras enligt följande:

1. intern planering och organisering
2. tillsättning av en intern projektgrupp med fokus på utåtriktade dialogprocesser
3. planering av den interna strategiuppdateringsprocessen för Stadsbibliotekets personal
4. tillsättning av följe-grupp med externa representanter. Följe-gruppen ska fungera som rådgivare och bollplank och hjälpa Stadsbibliotekets ledning med att tänka processorienterat, speciellt när det gäller det publika, involverande utvecklingsarbetet. Följe-gruppen ska träffas 2-3 gånger under processperioden och den ska ha 5-6 medlemmar som har expertis inom områden som:
 - modern folkbiblioteksutveckling
 - kulturen i Malmö utifrån ett övergripande, strategiskt perspektiv
 - demokratiska medborgarprocesser
 - Malmö stads övergripande strategier
 - stadsplanering i Malmö
 - alternativa kulturperspektiv
5. planering av extern kommunikation, pressarbete och dokumentation av processen
6. planering av 3-5 offentliga stormöten, med utgångspunkt i de strategiska temana. Avsikten med mötena är att starta debatter om biblioteksämnen.

För varje strategiskt tema tillsätter Stadsbiblioteket en liten specialistgrupp, som har till uppgift att ge innehållet substans, extrahera Stadsbibliotekets åsikt och värdegrund inom respektive tema, delta i relevanta offentliga möten som Stadsbibliotekets representanter, bidra till att analysera och sammanfatta innehållet i bearbetningsprocessen.

Till mötena bjuds det in paneldeltagare och/eller föredragshållare med specifik kunskap. Mötena organiseras med inslag av Open Space och liknande brukarinvolverande metoder. Mötena kan filmas och läggas på Stadsbibliotekets hemsida.

Raden av möten avslutas med ett stort offentligt möte där paneldeltagarna är ledamöterna i kulturnämnden.

Mötena ska planeras med lång framförhållning, så att de kan kommuniceras via Stadsbibliotekets

program för hösten 2012.

7. Dialogmöten och fokusgrupper i olika stadsdelar på flera språk – drivs av Stadsbibliotekets projektgrupp
8. Digitala enkäter
9. Förberedelsen för de små barnens bibliotek som en separat utvecklingsprocess
10. Insamling och analys av material från diverse aktiviteter och formulering av slutligt förslag till strategitext.
11. Kulturnämnden diskuterar och beslutar om strategi för Stadsbiblioteket 2013-2016
12. Utvärdering av processen

9. Ekonomi och tidplan

När den gällande strategin för perioden 2009 – 2012 antogs, var avsikten att förändringar helt skulle genomföras inom befintlig ram. Så har också skett och stora förändringar såsom omflyttning av samlingar, införande av Internationell författarscen, Balagan (nytt rum för barn mellan 9-12 år) och Lärcentrum har gjorts möjliga genom att ompröva och förändra befintlig verksamhet. Med hänvisning till förändrade ekonomiska villkor i form minskade intäkter till följd av förändring av samverkan med Kungliga biblioteket och Region Skåne, samt minskad ram och sparbetning 2009-2011, har förutsättningarna för att fortsätta finansiera förändringar via förändrad resursanvändning minskat och Stadsbiblioteket har slagit av på förändringstakten 2012.

Givetvis kommer Stadsbiblioteket att fortsätta att ompröva och förändra befintlig verksamhet för att hela tiden vara anpassade till de krav och förväntningar som Malmöborna har på sitt bibliotek. De förändringar som blir följden av en ny strategi för Stadsbiblioteket kommer ändå att i större omfattning än för perioden 2009 – 2012 behöva extern finansiering via till exempel samverkan med externa intressenter eller med nya resurser från Malmö stad.

De kostnader som kommer att kräva ställningstaganden under strategiprocessen och finnas med i det slutliga underlaget handlar till exempel om förändringar i lokalerna i form av ombyggnader, ny teknik, nya digitala hjälpmedel för att underlätta för besökare och låntagare, nya mötesplatser, nya aktiviteter, kommunikation och brukardialog med mera.

Även själva strategiprocessen kommer att generera kostnader till exempel för brukardialog, utredningsarbete och ökad politisk aktivitet med mera. Inom Stadsbiblioteket kommer kostnaderna att prioriteras i den befintliga verksamheten genom att de personalresurser som behövs tillfälligtvis avdelas för strategiarbetet.